Hüseyin Nihal Atsız ve Fikir Anlayışı

*ALİ ŞAHİN

Özet

Makalemizde son dönemde yaşamış ve Türkçülük akımının lideri haline gelmiş, fikirleri ile hala güncelliğini koruyan Hüseyin Nihal Atsız'ın hayatına, fikir yaşantısına dair bilgi verilmiştir. Hüseyin Nihal Atsız eserlerinde çeşitli takma isimler kullanmış, kendi fikirlerini yaymak için çeşitli mecmualar kurmuş ve fikirlerini bu mecmualarda geniş kitlelere ulaştırmıştır. Savunduğu dava adına işinden olmuş, yayın yaptığı mecmualar kapatılmış, hapis yatmıştır fakat savunduğu davayı asla bırakmamıştır. Kendisi Türk Tarihi ve Türk Edebiyatına da büyük katkıda bulunmuştur. Türk Tarihine özellikle Osmanlı Türkçesinden günümüz Türkçesine birçok eser tercüme etmiştir. Yeni yeni görüş ve fikirler ortaya çıkarmıştır. Hüseyin Nihal Atsız ölüm döşeğinde dahi Türk Tarihine hizmet etmeyi bırakmamış ve büyük Türk Tarihi adlı bir eserin çalışmasını sürdürmüştür. Fakat ömrü vefa etmediğinden dolayı eseri tamamlayamamıştır. Hüseyin Nihal Atsız dönemin siyasi konjöktörünün de kurbanı olmuştur.

Giriş

Hüseyin Nihal Atsız, tarihçi, Türkolog, şair ve roman yazarıdır. Kendisi Türkçü bir fikir adamıdır. Hüseyin Nihal Atsız, Atlı,Selim Pusat,Bozkurt,Çiftçioğlu,Mehmet Emin, Namık Kemal, Sururi Ermete,T. Bayındır imzalarını kullanmıştır.[1] Hüseyin Nihal Atsız Ziya Gökalp'ten sonra Türk Milliyetçiliğinin en önemli isimlerinden birisidir.1940'lı yıllarda Dünya'da başlayan siyasi kavgalarda Türkçülüğe sarılmış ve bu uğurda çok fazla çile çekmiştir. Yerine göre hapishanelerde yatmış, mesleki hayatından uzaklaştırılmış, çıkardığı dergiler kapatılmış ama davasından dönmemiştir. Kendi savunduğu ideolojiyi her zaman gerek şiirlerine gerek romanlarına yansıtmıştır. Tarihine bağlı bir kişilik olmuş ve Türklerin şanlı tarihini romanlarında işlemiştir. Bozkurtların ölümü ile Kürşadı bize anlatmış, bozkurtların dirilişi ile de tarihimiz boyunca 50 senelik bir esaretten milletimizin, bu esareti nasıl kırdığını anlatmıştır. Türk tarihi ve edebiyatında etkili ve birçok hizmet vermiştir. Türk tarihinin sorunlarına kayıtsız kalmamıştır. Türk silahlı kuvvetlerin kuruluş tarihinin yanlış

*Kastamonu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğrencisi

[1] "**Atsız Hüseyin Nihal"**, Tamer Erdoğan-Yalçın Murat, Tanzimattan Bu Güne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul-2001,s.145

olduğuna dair bir makale yazaraktan bir yanlışı düzeltmiştir. Kısacası Atsız, Türk Tarihine ve Türk Edebiyatına ismini silinmeyecek şekilde yazdırmıştır.

Doğumu , Tahsil Yılları ve Mesleki Hayatı

18. asrın sonlarına doğru Gümüşhane'nin Edire (Dörtkonak) köyünden Torul ilçesinin Midi köyüne göçen Atsız'ın ecdadı Çiftçioğulları lakabıyla tanınmıştır.[2]Babası Mehmet Nail Bey annesi ise Fatma Zehra Hanım'dır. Atsız'ın babası ve dedesi Osmanlı donanmasında görev yapmışlar, babası Osmanlı donanmasından güverte binbaşısı olarak emekli olmuş ve İstanbul'da kalmıştır. Daha sonra da Bahriye kaymakamı Osman Fevzi Bey'in kızıyla evlenmiştir. Bu evliliğinden Hüseyin Nihal Atsız, Ahmet Nejdet Sançar ve Fatma Nezihe hanım dünyaya gelmiştir.

Nihal Atsız 12 Ocak 1905'te İstanbul'da dünyaya gelmiştir.[3] Nihal Atsız ailenin en büyük evladı ve babasının il göz ağrısıdır. "Kendi ifadesine göre Hüseyin Nihal Atsız 12 Ocak 1905 tarihinde (Perşembe günü) İstanbul'da doğmuştur. Emekli sandığı şahsi dosyasında yer alan, Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye tarafından 20 Eylül 1322'de verilen nüfus tezkeresi suretinde de Atsız'ın doğum tarihi, 1320-1322 olarak belirtilmiştir. Rumi takvime göre 30 Aralık 1320, hicri takvime göre ise bu tarih 6 Zilkade 1322 tarihlerine tekabül etmektedir. Sözü edilen nüfus tezkeresinden anlaşıldığı kadarıyla nüfus kaydının yapıldığı tarihte Atsız'ın ailesi, Esir Kemal mahallesi, Camii Şerif Sokağında 13 numarada ikamet etmekteydiler.[4]"Buradan bakışla Atsız muhtemelen bu evde bu adreste doğmuş olması muhtemeldir.

Nihal Atsız altı yaşındayken ilk ve orta öğrenimini Kadıköy de ki Fransız ve Alman Mektebi, Süveyşte ki Fransız Mektebi, Kasımpaşa'da ki Cezayirli Hasan paşa, Haydar Paşa Osmanlı İttihad Mektepleri ile Kadıköy ve İstanbul Sultanilerinde gördü.[5]1922'de Atsız askeri tıbbiyeye girmiştir. Bu okulda zaman zaman siyasi kavgalar meydana gelmekte ve Atsız'da bu olaylardan kendini soyutlayamadığı için olayların içinde bulunmaktaydı. Her daimde milliyetçi tavrını ortaya koymaktaydı. Bu okulda Atsız çok sayıda disiplin cezası almış ve hapis cezalarına maruz kalmıştır. Ziya Gökalp'in cenaze töreninin olduğu gün Türk öğrencilerle azınlık mensupları, farklı görüşteki insanlar arasında kavganın çıktığını Atsız'ın da bu kavganın içinde bulunduğu ileri sürülerek Atsız'a ağır bir ceza verilmiş ve en ufak bir disiplin cezası alması halinde okuldan atılmasının yeterli olacağı yeterli sayılacaktı.[6] Atsız üçüncü sınıftayken Bağdatlı Mes'ud Süreyya Efendi isminde bir subay sürekli olarak Atsız ile uğraşmaktaydı. Me'ud Süreyya gereksiz bir yerde Atsız'dan selam vermesini istemesi ve Atsız'ın bunu reddetmesi onu çok sevdiği askerlikten atılmasına sebep oldu.

Atsız askerlikten atıldıktan sonra geçimini sağlamak amacıyla geçici işler yapmıştır. İlk olarak üç aylığına Kabataş Lisesinde vekil öğretmenlik yapmış, sonra bir gemide kâtiplik

---

[2]Özdemir Cihan,Atsız Bey, Ötüken Yayınevi,İstanbul-2007,s.9
[3] Akün Ömer Faruk, **"Hüseyin Nihal Atsız",**Diyanet Ansiklopedisi, C.4,s.87
[4] Özdemir,a.g.e.,s.10
[5] **Atsız Nihal Hüseyin,Türk Dili** ve Edebiyatı Ansiklopedisi,Dergah Yayınevi, C 1, s.226
[6] Özdemir,a.g.e,s. 12

işini yürütmüştür. Fakat bu işler Nihal Atsız'ı pek tatmin etmiyordu. Çünkü o Türk Tarihi ve Türk edebiyatı üzerine çalışıp araştırmalar yapmak istiyordu. Bu amacına ulaşmak için 1926 yılında Darülfünunun Edebiyat Fakültesi'nin Edebiyat bölümüne kaydoldu fakat bir hafta sonra askere çağırıldı, tecil hakkını kullandı fakat kabul edilmedi ve 28 Ekim 1926'da askerlik görevine başladı.[7] Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki Edebiyat fakültesine kayıt olurken birde yatılı Yüksek Muallimler Mektebine kaydolmuştur. Askerliğini Taşkışla'da yaptı ve askerlik görevini yerine getirdikten sonra 1927'de Edebiyat Fakültesine kaldığı yerden devam etti ve 1930'da Muallimler Mektebinden mezun oldu. Fakültede öğrenciyken ilk akademik çalışmasını arkadaşı Naci Kum ile birlikte "Anadolu'da Türklere Ait Yer İsimler[8]" adlı makalesi olmuştur. Bu çalışması Türkiyat mecmuasında yayımlanmıştır ve bu eseri ile hocası olan ve Türk Tarihine katkıda bulunan Fuat Köprülü'nün dikkatini çekmiştir. 1931 yılında Fuat Köprülü'ye asistan olmuştur.[9]

25 Eylül 1931'den itibaren Atsız Mecmua'yı çıkarmaya başladı.[10] Yazı kadrosunda M. Fuat Köprülü, Zeki Velidi Togan, Abdülkadir İnan gibi gibi ilim adamlarının da bulunduğu bu dergi fazla uzun soluklu olmamıştır. Derginin kuruluş amacı Anadolu köylüsünün sorunlarına çözüm getirmekti, fakat giderek Turancılık konusu ağır bastı ve dergide dil, edebiyat ve folklor konularında ki yazılar yayımlandı[11].1931 yılında İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümünü bitiren Mahpare hanımla ilk evliliğini yapmış fakat fazla uzun sürmemiş 1933'de ayrı yaşamaya başlamış 1935'te ise ayrılmışlardır.

Hüseyin Nihal Atsız'ın üniversite asistanlığı süreci fazla uzun sürmemiştir. Temmuz 1932'de gerçekleşen ilk Türk Tarih Kongresinde ortaya atılan "Hititlerin Türklerin Atasıdır ve Anadolu'nun En Eski Kavmidir" tezini kabul etmeyen ve bunu eleştiren Zeki Velidi Togan'ı Türk Tarih Cemiyeti Genel Sekreteri Reşit Galip ilmi bilgisini ve hocalığını hafife almıştır. Hatta Reşit Galip Zeki Velidi Togan'a "Zeki Velidi Beyin Darül Fünundaki kürsüsü önünde talebe bulunmadığıma şükrediyorum" demiştir[12]. Bunu haber alan Nihal Atsız ise bu duruma kayıtsız kalmamış ve tepki göstermiştir. 17 arkadaşıyla birlikte Reşit Galip Bey'e telgraf ve protesto niteliğinde "Biz ise Zeki Velidi'nin talebesi olmaktan gurur duyuyoruz[13]" demiştir. Buda Nihal Atsız'ın Reşit Galip'in kara listesine girmesine yetmiştir.

Reşit Galip'in Maarif Vekaletine atanmasıyla birlikte Nihal Atsız için kara günler başladı. Öncelikli olarak Fuat Köprülü dekanlıktan ayrıldı. Nihal Atsız buna kayıtsız kalmaz ve Atsız dergisinin kapanacağını bile bile "Darül Fünunun Kara, Daha Doğru Bir Tabirle Yüz Kızartacak Liste" isminde bir makale kaleme aldı. Aynı derginin aynı sayısında Atsız asistanlık görevinden azledileceğini de belirtmiş ve okuyucularına veda mahiyetinde "Yolların Sonu" isimli bir şiir yazmıştır.

---

[7] Özdemir,a.g.e.,s.13
[8] Meraklılar, ulaşmak isteyenler http://journals.istanbul.edu.tr/tr/index.php/turkiyat/article/view/1006 adresinden ulaşabilir.
[9] Tamer Erdoğan-Yalçın Murat,a.g.e, s.145
[10] Özdemir,a.g.e.,s. 14
[11] **"Atsız Nihal"**, Türk ve Dünya Ünlüleri Ansiklopedisi,C 1, s.498
[12] Özdemir, a.g.e, s. 15
[13] Özdemir, a.g.e, s.15

Öğretmenlik Yılları

Üniversitede ki asistanlık serüveni sona eren Nihal Atsız bitirmiş olduğu Yüksek Muallimler Mektebinin faydasını görmüş ve çeşitli yerlerde Milli Eğitim Bakanlığında ve özel okullarda Türkçe, Edebiyat, Yurttaşlık dersleri vermiştir. İlk olarak Malatya orta okulunda Türkçe öğretmenliği ile öğretmenlik serüveni başladı. Devamında ise Edirne Lisesinde Edebiyat öğretmenliği ile bu süreç devam etti. Aynı zamanda Atsız'ın devamı olan Orkun Dergisini çıkardı (5 Kasım 1933). Orhun Dergisinde Türk Tarih Kurumu'nun liseler için hazırlattığı dört ciltlik tarih kitaplarında ki yanlışları göstermiş ve bunları eleştirmiş, bunun üzerine Orhun Dergisi Bakanlar kurulu tarafından kapatılmıştır[14].

Atsız derginin kapatılması ve görevinden uzaklaştırılmasıyla 9 ay kadar boşta kalmıştır. 9 Eylül1934'te Deniz Gedik Orta Okulu'na Türkçe öğretmeni olarak atanmıştır. Fakat o sıralarda da Nazım Hikmetle aralarında problemler yaşanmıştır. Nazım Hikmet'in çeşitli dergilerde Namık Kemal, Abdülhak Hamit, Yakup Kadri, Mehmet Emin Yurdakul, Hamdullah Suphi ve Ahmet Haşim gibi şairleri eleştiren yazılarını yayımlaması üzerine Atsız, "Komünist Donkişot'u Proleter Burjuva Nazım Hikmetof Yoldaşa" adlı bir broşür yazarak cevap verir[15]. Bu broşürün yayımlanması üzerine Atsız hakkında dava açılır, Atsız bu sıralarda ikinci evliliğini de yapmıştır. Bu dava neticesinde Atsız serbest kalır.

Atsız Deniz Gedik Ortaokulunda ki hizmeti dört sene sürmüş, burada da okul idaresi tarafından milliyetçilik duyguları yüzünden ihraç edilmiştir (30 Haziran 1938). Bu ihraç sonrasında artık Atsız devlet okullarında öğretmenlik yapmaktan men edilir ve kader onu özel okulların kucağına atar. Önce Özel Yüce Ülkü okulunda bir sene kadar öğretmenlik yapar fakat okulun kapanması ile birlikte yine işsiz kalır. Bir yıl kadar işsiz kalan Atsız'ın bu sırada da ilk oğlu Yağmur Atsız[16] dünyaya gelir.

1Ekim 1940'ta Özel Boğaziçi Lisesinde Türkçe öğretmenliğine başlar. 1943'te ise kapatılan Orhun Dergisinin yerine Türk Sazı dergisini açmak iste. Fakat dönemin basın kanununa göre kapatılan kişi yeni dergi açamaz, bu yüzden dergiyi kardeş Nejdet Sançar'ın üzerine açmak ister fakat oda yeterli yerden izin alamaz. Bunun üzerine çareler tükenmemiştir. Nejdet Sançar'ın hanımı Kimya öğretmeni Reşide Sançar gerekli izni almıştır. Artık Türk Sazı dergisi yayımlanmaya hazırdır. Bu dergi Orhun'un devamı niteliğinde olacağı için basılmasına rağmen Ankara'dan gelen bir emirle satışı engellenmiştir. Bunun üzerine Atsız derginin neden satışının engellendiğini öğrenmek için Ankara'ya gittiğinde Orhan Şaik Gökyay gibi arkadaşları onun Türk Sazından vazgeçmesini isterse Orhun'u yeniden açılması için uğraşacaklarını söylerler. Nihal Atsız ise bunu kabul eder ve Orhun'u 1 Ekim 1943'ten itibaren ikinci kez çıkarmaya başlar. Orhun'un ilk sayısı ise basılan fakat satışa sunulması engellenen Türk Sazı'nda çıkan yazılar olmuştur.

[14] Akün,a.g.e,s. 87
[15] Özdemir, a.g.e, s 18
[16] Şu anda star gazetesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Kendiside babasının çizgisinde devam eder.

Irkçılık-Turancılık Davası ve Hüseyin Nihal Atsız

1940'lı yıllarda Türkiye'de milliyetçilik davası baş göstermeye başladı. Fakat milliyetçilik asla bu memleketin milli ideolojisi olmamıştır. Dış konjektöre göre kullanılmıştır. Bilindiği gibi 1940lı yıllar Dünya'da bir dünya savaşı baş göstermektedir. Almanya saldırgan bir tutum sergileyerek birçok memlekete saldırmaktadır. Türkiye'ye saldırıp saldırmayacağı da meçhuldür. Bu sebeple dönemin hükümeti C.H.P olası bir saldırıyı önlemek için Turancılığın arkasına sığınmıştır. "1940ların başında Almanların Sovyetlere savaş açmasıyla Irkçılık-Turancılık akımı baş göstermiştir.[17]" Irkçılık-Turancılık akımı 1941'in haziranından sonra Alman işgali altına giren ve Türk ve Müslüman kökenli insanların genellikle yerleşim halinde bulunduğu bölgelerin üzerinde ortaya çıkan bir ideoloji ile yapılanma olarak Türk hükümet çevrelerinde destek görmüştür.

Yukarıda dış konjektörden bahsetmiştik. Peki bu sıralarda Dünya'da neler oluyordu? Cevabı basit aslında, bu sıralarda Almanlar Sovyet topraklarında ilerlemekteydi. Almanların ilerlemesi neticesinde memleketimizde Turancılık iyice güçlenmekteydi. Başta Cumhuriyet gazetesi olmak üzere Türk basını Nazizm ve Irkçılığın bir numaralı savunucuları haline gelmişlerdi. "O sırada başbakan Şükrü Saraçoğlu ilk kez resmi bir biçimde Kırım ve Kafkas bölgesinin Sovyetler teslim olduktan sonra nasıl bir yapılanmaya gideceği konusunda Nazilerle masaya oturmayı gündeme getirdi[18]". Burada dönemin başbakanı Şükrü Saraçoğlu'nun bu konuyu gündeme getirmesiyle anlıyoruz ki savaşı Almanların kazanacağını bizim memleketimiz dahi inan ve bu savaştan sonra Dünya konjektöründe söz sahibi olmanın peşine düşmüşüz. Ayrıca da Başvekil Şükrü Saraçoğlu'nun T.B.M.M de I. Saraçoğlu hükümet programını okumuş ve söyle söylemiştir :

"Biz Türk'üz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve lâakal (en az) bir vicdan ve kültür meselesidir. Biz azalan ve azaltan Türkçü değil, çoğalan ve çoğaltan Türkçüyüz ve her vakit bu istikamette çalışacağız." Bu konuşmada görüldüğü üzere hükümet resmen açık bir şekilde milliyetçilik propagandası yapmaktadır. Mecliste yapılan bu konuşma ise memleketimizde ki Türkçüleri sevindirmişti. Zira hükümeti de yanlarına aldıklarını düşünmekteydiler. Kamuoyunda pek tanınmayan Faris Erkman, "En Büyük Tehlike" adlı eserinde Türkçülüğü ve Türklüğü eleştirmiştir. Türkçülerin Nazilerle savaşa gireceğini Türk Cumhuriyetlerini Sovyet hegemonyasından kurtaracağını ve

[17] Koçak Cemil, **"Devlet Hizmetinde ve Gözetiminde Türk Milliyetçiliği**", I.Ulusal Tarih Kongresi, Mersin-1997, s. 209
[18] Üstünel Aziz**,"Turancılık Resmi Devlet Politikası",**Star Gazetesi, 14.03.2013

Büyük Türkiye çatısı altında birleştireceğini söylemiş ve bu Türkçülerin memleket için büyük tehlikeler arz ettiğini ifade etmiştir. Ayrıca da dönemin önemli Türkçüleri başta Nihal Atsız olmak üzere Yusuf Ziya Ortaç, Reha Oğuz Türkkan gibi fikir adamlarının Türkiye'yi boş bir ideoloji ile maceraya sürüklediğini sarf etmiştir. Bu durum önceden beri solcularla Türkçüler arasındaki mücadeleyi iyice alevlendirmiştir.

Bu arada evde ki hesap çarşıya uymaz ve Dünya'da dengeler değişmeye başlamış Ruslar Almanları geri püskürterek yavaş yavaş topraklarını kurtarmaya başlamışlardır. Memleketimizde de bu konjektöre kayıtsız kalmamış politikayı değiştirmeye başlamıştır. Ülkede yere göğe sığdırılamayan Turancılık birden suç haline gelmiş, Turancılarda en büyük suçlu haline gelmiştir. "1943'te yayımlanan bir broşür Turancılığın en büyük bir suç olduğunu vurgular ve aynı zamanda dönemin Dışişleri Bakanı Numan Menemencioğlu'na hükümet, memleketimizde faşizm akımı yoktur, Pantürkizm kabul edilemez demeye başlar."[19] Turancılığın suç olmasıyla beraber en büyük suçlu olan ve en çok sıkıntıyı çekenlerden biriside hiç şüphesiz. Hüseyin Nihal Atsız olmuştur. 3 Mayıs 1944 olaylarının onun nezdinde yeri apayrıdır.

Devletin politika değiştirdiği sıralarda Nihal Atsız nerelerdeydi? Bu sorunun cevabı basittir. Nihal Atsız bu sıralarda Boğaziçi Lisesinde Edebiyat öğretmenliği yapmakta aynı zamanda da Orhun Dergisini çıkarmaktaydı. Orhun Dergisi bu dönemde bir sefer kapatılmaya maruz kalmış ve Nihal Atsız'ın işinden olmasına neden olmuştur. Nihal Atsız Orhun Dergisinde dönemin Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'na iki açık mektup yazmıştır. Yazdığı mektubun içeriğinde ise, "Hem Türkçü hem de başvekil olduğunuz için size bu açık mektubu yazıyorum diye başlamış ve devamında İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Eminönü'nde yaptığı konferansın bir grup öğrenci tarafından engellenmeye çalışıldığı ve memlekette son zamanlarda gizli solcu yayın ve faaliyetlerin arttığını şikayet ederek Orhun'un kapatılmaması halinde belgelerle bunu ispatlayacağını söylemiştir.[20]" Nihal Atsız Orhun Dergisi'nin Nisan 1944'teki 16. Sayısında ikinci mektubu yayınlamıştır. Bunun içeriğinde ise Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan Sabahattin Ali, Ahmet Cevat Emre, Pertev Naili Boratav, ve Sadrettin Celal Antel gibi solcuların faaliyetkerinden söz ederek Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'i istifaya çağırdı.[21] Yayımlanan bu iki mektup Nihal Atsız açısından pekiyi neticeler doğurmamıştı. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Boğaziçi Lisesinde ki öğretmenlik

[19] Üstünel, a.g.e
[20] Dağ Çiğdem, Hüseyin Nihal Atsız'ın Türk Kültür Tarihinde ki Yeri, Erzurum-2010, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi,s. 38
[21] Dağ,a.g.e., s.38

görevinden azledilmişti. Atsız artık davasına daha sıkı sarılıyordu. Nihal Atsız'ın yayımladığı bu iki mektup halk arasında da yankı bulmuştu. Milliyetçi gençler birçok şehirde birçok sokakta protesto ve sokak yürüyüşleri yapıyorlardı. Yurdun her yerinden Atsız'a tebrik mektupları yağıyordu. Bu mektupların yayımlanması ile birlikte Orhun Dergisi'de kapatılmıştı.

Hasan Ali Yücel ve Falih Rıfkı Atay'ın teşvikiyle Sabahattin Ali Nihal Atsız'a bir hakaret davası açar ve onu vatan hainliği ile suçlar. Nihal Atsız'ın ikinci mektubunda yazdığı bir şiirde Atatük'ü, İnönü'yü ve Ali Çetinkaya gibi kişileri vatan hainliği ile suçlamıştır.[22]

Mahkemeye çıkmak üzere Ankara'ya giden Atsız, Ankara'da Turancı gençler tarafından tezahüratlarla karşılanmıştır. 26 Nisan 1944 günü ilk duruşmanın yapılacağı gün, adliye önünde toplanarak Sabahattin Ali aleyhinde sloganlar atıldı. 26 Nisan'da ki duruşmada Turancı gençlerin aşırı tezahüratları yüzünden duruşma öğlenden sonraya ertelenmiş öğlenden sonrada savunmalar dinlendikten sonra duruşma 3 Mayıs 1944'e ertelenmiştir.

3 Mayıstaki duruşmada, duruşma boyunca gençler aşırı derecede slogan attılar. Son duruşmada 9 Mayıs 1944'e ertelenir. O gün Ankara'da yapılan gösteri yürüyüşleri de polis müdahalesi ve tutuklamaları son bulur.

3 mayıs günü Sabahattin Ali ve sosyalistler aleyhine yapılan gösteriler, Atsız lehine atılan sloganlar ve hükümetin polisi yönlendirerek Turancı gençleri sindirmeye çalışması bu tarihe farklı bir anlam kazandırmış ve her yıl Turancı gençler tarafından bu tarih Türkçülük günü olarak kutlanmış bu tarihe marş bile yazılmıştır.

9 Mayıstaki duruşmada Atsız 6 aylık bir cezaya çarptırılmış fakat geçmişte bir sabıkası bulunmadığından bu ceza 4 aya indirilmiştir. Aralarında öğretim üyesi, öğretmen, subay, doktor gibi meslek gruplarından bulunan birçok kişi üniversite öğrencisi göz altına alınmış ve 18 Mayıs 1944'te kamuoyuna duyurulmuştur.[23]

Bu göz altına alınmalar sonucunda toplanan deliller incelenmiş ve Atsız ve arkadaşları "… rejime aykırı Irkçılık ve Turancılık gayeleri güden; hedeflerine ulaşmak için devamlı ve sistemli bir faaliyet gösteren; memlekete zararlı ideolojilerini tahakkuk ettirmek yolunda teşkilâtlı şekilde çalışan" kişiler olduğu kanaatine varılmıştır[24].

[22] Özdemir,a.g.e,s.15
[23] Özdemir,a.g.e., s.15
[24] Özdemir,a.g.e., s.15

"Tutuklanan pek çok sanıktan Atsız dahil 23'ü üç ay civarında, işkence ve eziyet dolu bir tutukluluk döneminden sonra,7 ay 1944 Perşembe günü İstanbul 1No'lu Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanmaya başlar. Dönemin basınında "Irkçılık-Turancılı Davası" olarak adlandırılan bu yargılama süreci, haftada üç gün olmak üzere 65 oturum devam etmiş ve 29 Mart 1945 tarihinde sona ermiştir.Yargılama sonucunda Atsız dahil 10 kişi, çeşitli cezalara mahkum edilmiş, 13 sanık ise berat etmiştir. Atsız'a verilen ceza 6 sene 6 ay 15 gün hapis ve 3 sene Adana'da göz hapsinde tutulmaktadır.[25]"

Mahkeme sonucunda Atsız ve arkadaşları temyize gitmiş ve bu kararı bozmuşlardır. 26 Ekim 1945'te tahliye edilmişlerdir. İstanbul 2 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesinde, 26 Ağustos 1946 tarihinde, tutuksuz olarak yeniden başlanan yargılamalar sonunda, 31 Mart 1947 tarihinde Atsız ve dokuz arkadaşı beraat etmiştir[26].

Atsız'ın Yeniden Meslek Hayatına Dönüşü ve Yeniden Mahkûmiyet Yılları

Atsız'ın Irkçılık-Turancılık davasından beraat etmesiyle birlikte iş arayışlarına başladı. Arkadaşı Tahsin Banguoğlu'nun Milli Eğitim Bakan'ı olması Nihal Atsız'a yaradı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nda öğretmenlik yapamama yasağı kaldırıldı. Nihal 21 Eylül 1952'de Haydapaşa Lisesi'nde Edebiyat öğretmeni olarak işe başladı[27]. Tek partili dönemin sona erip yerine Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi bir nevi Nihal Atsız'a da yaramıştı. Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapamaması durumu ortadan kalkmıştı. Fakat bu fazla uzun sürmedi ."Ankara Atatürk Lisesi'nde 4 Mayıs 1952'de verdiği Devletimizin Kuruluşu adlı konferans dolayısıyla öğretmenlikten alınarak tekrar Süleymaniye Kütüphanesi eski vazifesine gönderildi.[28]"Peki, Atsız'ın görevden uzaklaştırılmasına neden olan bu konferansın içeriğinde Atsız neler söyledi? Cevabı basittir aslında. Bu konferansta Nihal Atsız kendi üslubunca halkı bilgilendirmeye çalışmış ve Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni kurulan bir devlet olmadığı kendisinden önce kurulan Osmanlı'nın Selçuklunun ve hatta Göktürk İmparatorluğu'nun devamı olduğunu ifade etmiştir. Bunların ilmi dayanağı olmasına rağmen basının tepkisi nedeniyle tahkikat açılmış ve görevden uzaklaştırılmıştır. Bugün Bizans Devleti'ni

[25] Özdemir,a.g.e., s.15
[26] Atsız Bey
[27] Dergâh Yayınları,a.g.e s.226
[28] Akün,a.g.e,s 87

incelerken sürekli olarak taht kavgaları hanedan değişikliklerini incelerken hiçbir zaman Bizans'ın yeniden kurulduğundan bahsetmiyoruz ya da isim değişikliğinden bahsetmiyoruz, sadece iktidar değiştiğini söylüyoruz. Fakat Türklerde ise sürekli olarak yeni kurulmuş bir devlet olarak gösteriyoruz. Hâlbuki Hazar Devleti'nin Göktürk Devleti'nin kuzey kolu olduğunu, Karahanlılar'ın Göktürkler'in güney kolu olduğunu söyleyebiliriz. Bu aslında Türk Tarihinin bir sorunudur ve günümüze kadar devam etmiştir, Nihal Atsız ise bu sorunu 1952'de verdiği konferansla farklı bir boyut getirmiş bize yol göstermeye çalışmıştır. Fakat dönemin basını ve iktidarı geçmişe sahip çıkmamış ve çıkanlara da bu hareketiyle engel olmuştur. Atsız 1 Nisan 1969 tarihinde Süleymaniye kütüphanesinden emekliye ayrılmıştır[29].

Nihal Atsız öğrencilik yıllarında yazın hayatına atılmış ve bunu ömrünün sonuna kadar devam ettirmiştir. Sivri dili yazdığı yazılar yüzünden başına bir çok dert gelmiş yeri gelmiş işinden olmuş yeri gelmiş hapishanede yatmıştır. Ama ömrünün sonuna kadar yazmayı asla bırakmamıştır. Emekliliğinden sonrada yazın hayatına devam ettirmiştir. O dönemde yeni yeni ortaya çıkan Doğu Anadolu'da ki terör olaylarına karşı kayıtsız kalmamış ve bunları dergisinde ki köşesine taşımıştır. İlk yazısını 1967'de Ötüken'in 40. sayısında "Konuşmalar", "Kızıl Kürtlerin Yaygarası", "Bağımsız Kürt Devleti Propagandası", "Satılmış Moskof Uşakları" başlıklı yazılarında bu konuya parmak basmıştır.

"Evet… Kürt kalmakta direnir, dört beş bin kelimelik o iptidaî dilleriyle konuşmak, yayın yapmak, devlet kurmak istiyorlarsa gidebilirler. Biz bu toprakları oluk gibi kan dökerek; Gürcülerin, Ermenilerin, Rumların kökünü kazıyarak aldık, yine oluk gibi kan dökerek Haçlıların savaşçı şövalyelerine karşı savunduk. Kürtler 1839 yılına kadar askerlik bile yapmadılar. Viyana'dan Yemen'e kadar her yerde Türk ırkının kanı sebil gibi akarken onlar yaşadıkları dağlarda ve köylerde keçilerini güttüler ve fırsat buldukça hırsızlık ve yağmacılık ederek yaşadılar.[30]" Bu yazısında Nihal Atsız Kürtlerin bu memleket hakkında hiçbir yararı dokunmadığını hatta bu memleket için askerlik dahi yapmadığını boşa yaşadıklarını, şimdide bu memlekete ihanet ettiğinden bahsetmiştir. Diğer yazıları da bunun birer benzeridir. Bu da haklı olarak ülkede bir bölücülük hareketine mahal vermektedir. Bu yazılarından dolayı Cumhuriyet başsavcısı Nihal Atsız hakkında soruşturma açmıştır. Bu soruşturma

[29] Dergâh Yayınları,a.g.e, s.226
[30] Atsız Hüseyin Nihal,"Kızıl Kürtlerin Kürt Propagandası",Ötüken, 16 Haziran 1967, Sayı: 42

dâhilinde makalelerin bir suç unsuru yaratmadığı anlaşılmış fakat dönemin sosyalist Kürt gençliği ve Kürt Milletvekillerinin çabalarıyla Nihal Atsız Tutuklanmış ve 68 yaşında hapse girmiştir.

Bu dönemde romatizma ve kronik enfarktüs, yüksek tansiyon teşhisi konmuş ve bu şartlar altında hapishaneye girmesinin doğru olmayacağı doktor raporları ile kanıtlanmıştır. Fakat Savcılık bunu kabul etmemiş ve evinden hapishaneye aldırmıştır. Dönemin milliyetçi aydınlarının , bilim adamlarının, akademisyenlerin devreye girmesiyle Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, "cumhurbaşkanlığı yetkisini kullanarak", sağlık durumu bozukluğu sebebiyle Nihal Atsız'ı affetti ve iki buçuk aylık ceza evi macerasından sonra 22 Ocak 1974'te serbest bırakıldı.

Ölümü

Nihal Atsız'ın yaşı ilerlemişti. Artık hayatının son evrelerini yaşamaktaydı. Sağlık sorunları bir hayli artmıştı. Cumhurbaşkanı tarafından bu yüzden affedilmişti. Hapishaneden çıktıktan sonra da Nihal Atsız yazmaya Türk Tarihine hizmet etmeyi bırakmaz ve "Türk Tarihi" adlı eserinin hazırlıklarına devam eder.

Bu sırada kardeşi Nejdet Sançar'ın ölümü onu derinden etkiler. Nihal Atsız bu dönemde çok zor bir zaman geçirmektedir. Kalbi artık bu zor duruma dayanamaz ve 11 Aralık 1975'te Bostancı'da ki evinde kalp krizi geçirerek hayata gözlerini yumar. Kabri Karacaahmet Mezarlığındadır[31].

Fikirleri

Her şeyden önce söylemeliyiz ki Hüseyin Nihal Atsız milliyetçi biraz daha katı bir söyleyişle ırkçı bir yazardır. Cumhuriyet döneminde milliyetçi kesimin temsilcisi pozisyonundadır. Atsız'ı milliyetçiliğe iten sebepler ise sosyal şartlardır. Dünya'da baş gösteren çift kutupluluk Türkiye'yi de bölmüş ve aydın kesimin belli kısmı sosyalist görüşü benimserken belli kısım milliyetçi kanadı benimsemiştir. Nihal Atsız'da bunlardan birisidir. O gücünü daima tarihinden, kültüründen geleneklerinden almıştır. Onun tanrısı dahi millidir. Yahudiler deki Yehova'ya benzetmek ne kadar doğru olur bilmem ama Atsız'ın tanrısı da böyledir. Semavi dinlerde olduğu gibi eğer kavimler tanrının dinini unutursa, Tanrı kavimi helak eder. Atsız'ın tanrısı da Türk töresinden uzaklaşılırsa Türkler helak olurdu. Bunu romanlarında işlemiştir. Semavi dinlerde ki

[31] Tekin Arslan, "Nihal Hüseyin", Edebiyatımızda İsimler ve Terimler, Ötüken Yayınevi, 1999-İstanbul,s.81

ululara karşılık, Atsız'ın Türklük inancında kutsal önderler vardır. Bunlar Mete Han gibi Atilla, Kürşad gibi Türk büyükleridir. Bunları romanlarında işlemiştir. Ruh adam romanına baktığımızdan Mete'nin adının geçtiği her kısımda bir saygı sezinlenmektedir. Semavi dinlerin kutsal Mescid-i Aksa, Kâbe gibi mekan ve mabetleri vardır. Atsız'ın milli dininde ise kutsa mekan Tanrı Dağlarıdır. Öldükten sonra ruhlar Tanrı Dağlarında Tanrı ile buluşmaktadır. Hatta eski Türk ata sözlerin bununla ilgili ruhu şad mekanı Tanrı Dağları olsun söze geçer. Atsız'a göre Türkçülük yolu kutsaldır. Bunu şiirlerinde işlemiştir. Kürşat Marşında şöyle bir ifade geçmektedir.

"Çünkü bu yol kutsaldır, gider Tanrı Dağına[32]" Burada da görüldüğü gibi Türklük yolunda ölenlerin kutsal mekan olan Tanrı Dağlarına gideceğinden bahsetmektedir. Semavi dinlerde kavimlerin başına tanrı peygamberi seçerken, Atsız'ın milli dininde Tanrı önderi yani Kut'u seçer. Kut eğer Türk töresini ihlal eder ve Türklüğe zarar verici hareketlerde bulunursa bu özelliği o hanedandan alır ve başka hanedana verirdi. Bu Kut'un diğer bir görevi de Türk Töresini yüceltmektir. Semavi dinlerde dinler arası mücadele olduğunda ölen kişi dinini yüceltmek için öldüğü için şehit sayılır ve cennete giderdi, Atsız'ın milli dininde ise savaş Türklüğü yüceltmek adına ise kutsal bir olaydır. Nihal Atsız başta ideolojik olarak benimsediği Türkçülük fikrini zamanla daha çok benimsemiş ve bunu ideolojik bir görüşten çıkarıp dini bir olay haline getirmiştir. Bunu da yazdığı bütün eserlerde uygulamıştır.

Atsız'a göre 16 Türk Devleti olayı tamamen bir kurmaca dan ibarettir. Çünkü Tarihte Türkler tek bir devlet kurmuştur ve sadece hanedanlar değişmiştir. Fakat gene devlet Türk Devletidir. Tıpkı Bizans'ta ki handen değişiklikleri gibi bir olaydır. Bu olay Avrupalıların Türkleri beceriksiz bir millet olarak göstermek için her hanedana farklı bir isim vermiştir. Atsız'a göre Anadolu'da 1040 yılında Dandanakan Savaşı ile Selçuklu Devleti kurulmuş ve Osmanlı akabinde Türkiye Cumhuriyeti ile devam etmiştir. Atsız'a göre Türkçü her zaman çalışıp çabalayacak ve Türkçülüğü yüceltecektir ve Türklüğe zarar gelecek her türlü işle de savaşacaktır. Atsız'a göre kanunlarda önemli bir konudur. Kanunları tercüme yoluyla Avrupa'dan almamalıyız onun yerine kanunları Türk Töresine ve çağdaş kurallarla göre belirlemeliyiz. Nihal Atsız Milli Eğitim konusunda da belli fikirler sunmuştur. Yazdığı eserlerde Türk

[32] Özdemir,a.g.e,s. 42

halkını asker millet olarak tanımlamıştır. Bu yüzden yetişecek yeni nesillerinde askeri bir disiplinle yetişmesi gerektiğini bu sebeple eğitim konusunun Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınıp Erkan-ı Harbiyeye verilmesi gerektiği görüşünü öne sürmüştür.

Atsız'ın peki İslamiyet hakkında ki görüşleri nelerdir bir de buna bakalım. Atsız'ın milliyetçiliği yüksek ahlaka dayanmaktadır. Bu da İslamiyet ile bağdaşmaktadır. Fakat Nihal Atsız İslamiyet'i benimsememiştir. Hayatının son döneminde İslamiyet'i reddedecek safhaya gelmiş ve bunu eserlerine yansıtmıştır. Türk Tasavvufunun önde gelen isimlerinden Yunus Emre ve Mevlana Celaleddin-i Rumiye hakaret yağdırıcı sözler söylemiştir. "Anma törenlerinin en büyüğü Yunus Emre'nin 650. ölüm yılı dolayısıyla yapıldı ve buna başka milletlerin Türkologları da çağrıldı. Bu da ciddi bir iş değildi. Bir kere Yunus Emre'nin 650. ölüm yılını anmak onun 1971–650 = 1321′de ölmüş olduğunun ispatı gerekirdi. Oysaki Yunus Emre'nin doğum ve ölüm yılları şöyle dursun; bir kişi mi, yoksa ad benzerliği sebebiyle birbirine karışmış iki, hatta üç kişi mi olduğu bile belli değildir. Yunus Emre törenine katılanlardan işittiğimize göre baştan sona hep onun hümanizmasından bahsedilmiş. Bir millet her şeyden önce bütün veçheleriyle kendisinden olanları anıp kutlar. Hümanist demek Türk'ü başkalarıyla eşit tutan demektir. Türkiye'nin bugünkü ortamı da gösteriyor ki bize hümanistler değil, Türkçüler lazımdır.[33]" Diyerek Yunus Emre'nin yaşadığını dahi inkâr etmiştir. Yunus Emre'yi alaya almıştır. Nihal Atsız insanoğlunun Âdem ile Havva'dan türediğine inanmamış, kuranda ise geniş yer verilen Nuh tufanını bir Sümer masalı olarak nitelendirmiştir. Hazret-i Muhammet'e gelen vahiye de inanmayarak getirdiği öğretileri eski Sümer, Mısır ve Yahudi inançları olduğunu söylemektedir. İslam Birliği kuruntusu adlı yazısında ise Müslümanlığın ortaya çıkışının Arapların bir millet olma savaşı olarak nitelendirmiş ve İslam tarihinde adaletiyle isminden söz ettiren Hz. Ömer'in ise İskenderiye kütüphanesini yaktırdığını ve bu verdiği tahribatın Hülagü'nün, Cengiz'in tahribatından kat kat fazla olduğunu savunmuştur. Ayrıca bu makalesinde Hüseyin Nihal Atsız Arapların Sasanileri yıkmalarını ve İspanya'da Vizigotlara karşı galip gelmelerini bu iki devletinde yorgun olmasına ve Sasinilerin Bizans'la yaptıkları savaşlarda yıpranmalarına bağlamıştır. İlk ciddi rakip olarak Franklarla karşı karşıya gelmeleri sonucunda yenilgiye uğramalarını da kanıt olarak göstermiştir.

[33] Atsız Hüseyin Nihal, "Milletii Ruhlandırmak",Ötüken,1971,sayı 10

Nihal Atsız sadece Türkiye'de milliyetçi kanadın yazarı değildi. O Dünya'da ki bütün Türklerin sorunlarını kaleme almaya çalışmıştır. O tek bir Türk Devleti olmasından yanaydı. Ayrıca da Dünya üzerinde ki Türklerin esaret altında olduğundan dert yanmaktaydı. Bunu "Kurtarılmamış Türkler" adlı makalesine konu etmiştir.

"Türkiye dışında 60 milyon Türk, kurtarılmamış olarak yaşıyor. Osmanlı Türkleri'nin bölümleri olarak yanı başımızda duran Romanya, Yugoslavya, Bulgaristan, Batı Trakya, Rodos, Suriye ve Kerkük Türkleri'nin dışında asıl büyük Türk kesimi İran, Efgan, Sovyetler ve Çin hâkimiyetinde tutsaktırlar. Bu dört devlet kendi tabiiyetlerinde bulunan Türkler'e hiçbir hak tanımamakta, elde edilmiş bazı haklar uzun fedakârlıklarla, büyük mücadeleyle sağlanmış bulunmaktadır.[34]" Görüldüğü gibi Çin, Rusya, Afganistan Türk çoğunluğunun bulunduğu yerlerde Türklerin haklarının kısıtlanmaya çalıştığını Türklerin bu hakları dövüşerek aldıklarından bahsetmiştir. Makalenin devamın ise İran'da 60 bin kişilik Ermeni için Ermenice radyo kurulmasının serbest olduğunu fakat 13 milyon Türk için yasak olduğundan bahsetmiştir. Burada bir çifte standardın olduğu da açıkça bellidir.

Sonuç

1905 yılında hayata gözlerini açan Hüseyin Nihal Atsız hayatı boyunca büyük çileler çekmiş, fakat asla davasından vazgeçmemiştir. O dönemin şartlarına göre şeklini değiştirmemiş her zaman mevcut şeklini korumuştur. Bugün bile hala ismini söz ettiren Hüseyin Nihal Atsız Türk Edebiyatı ve Tarihi açısından büyük ehemmiyet arz etmektedir. Yazdığı eserler ve yaptığı çeviriler sayesinde Türk Tarihine büyük katkılar sağlamış ve yaptığı çalışmalarla Türk Tarihinde deki bazı konuları çözmüş bazısında ise ön ayak olmuş bir insandır.

Kaynakça

Akün Ömer Faruk, **"Hüseyin Nihal Atsız"**,Diyanet Ansiklopedisi, C.4

Atsız "**Nihal Hüseyin**",Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergah Yayınevi, C 1

Atsız Hüseyin Nihal, "Milletii Ruhlandırmak",Ötüken,1971,sayı 10

[34] Atsız Hüseyin Nihal,"Kurtarılmamış Türkler", http://www.nihal-atsiz.com/yazi/kurtarilmamis-turkler-h-nihal-atsiz.html, 08.05.2013

Atsız Hüseyin Nihal, **"Kurtarılmamış Türkler"**, http://www.nihal-atsiz.com/yazi/kurtarilmamis-turkler-h-nihal-atsiz.html, 08.05.2013

"Atsız Nihal", Türk ve Dünya Ünlüleri Ansiklopedisi, C 1

Atsız Hüseyin Nihal, **"Kızıl Kürtlerin Kürt Propagandası**",Ötüken, 16 Haziran 1967, Sayı: 42

Dağ Çiğdem, Hüseyin Nihal Atsız'ın Türk Kültür Tarihinde ki Yeri, Erzurum-2010, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi

Koçak Cemil, **"Devlet Hizmetinde ve Gözetiminde Türk Milliyetçiliği"**,I.Ulusal Tarih Kongresi, Mersin-1997

Özdemir Cihan,Atsız Bey, Ötüken Yayınevi,İstanbul-2007

Tamer Erdoğan-Yalçın Murat ,**"Atsız Hüseyin Nihal"**, Tanzimattan Bu Güne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul-2001

Tekin Arslan, **"Atsız Nihal Hüseyin"**, Edebiyatımızda İsimler ve Terimler, Ötüken Yayınevi, 1999-İstanbul

Üstünel Aziz, **"Turancılık Resmi Devlet Politikası"**,Star Gazetesi, 14.03.2013